

VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Borað í fyra mánaðir – tøgnin valdar

Í dag eru fyra mánaðir farnir, síðani BP setti borin í føroysku undirgrundina. Hetta man vera tað longsta, sum er borað á landgrunninum, síðani fyrstu loyvini vórðu latin í ár 2000.

Tað, sum hefur eyðkent hesa boring fram um aðrar, er umframt tíðina tíðina, tøgnin. Føroya fólk hefur so gott sum einki fingið at vita um gongdina. Vit vita bert, at borurin umborð á Transocean Rather byrjaða at mæla klokkan 01 tann 22. oktober. Tvs. í dag fyri júst fyra mánaðum síðani.

Eftir at stór óvissa hevði verið um, nær pallurin fór at verða tøkur, eftir at hann hevði borað triggjar metingarbrunnar í bretskum øki, gjørdist greitt, at BP fór at fáa pallin nakað seinkaðan. Ætlanin var at seta á seinasta summer. Tí varð gitt, at BP møguliga fór at útseta boringina til í vár, tá veðrið er meira til vildar. Men tað vildi kortini so, at hol varð sett á á vetrartíð.

Hetta skuldi so eisini vísa seg at hava trupulleikar við sær. Og tað visti BP, sum so heldur valdi óvissuna um veðrið enn at skula bíða. Og í dag man BP sanna, at sjáldan hava ódnirnar leikað so áhaldandi í sum júst hesar mánaðirnar Williambrunnurin hefur verið boraður. Og sum skilst hefur veðrið tarnað boringini nógv.

Tað stendur BP frítt at gera av, um tað vil lata upplýsingar til almenningin, meðan borað verður. Felagið hefur so valt einki at siga. Var okkurt ljóspunkt, so hevði tað nokk verið komið fram so ella so. Tí velja vit at tulka tøgnina sum at tað hefur ikki gingið so væl í hond. Vit frættu eisini, tá ein tíð var farin, at veðrið hevði tarnað arbeiðinum nógv umframt at tilfarið í undirgrundini var sera misjavnt og gjørdi tað ikki støðuna betri. Jarðfrøðin hefur helst ikki verið tann sama sum á tekniborðinum ella á telduskíggjanum.

BP segði frá í byrjanini, at tað fór at bóra í einar fyra mánaðir, tvs. væl út í februar. Teinurin borast skal er 4750 metrar. Stóri spurningurin er, hvørja avtalu BP hefur gjørt við Jarðfeingi. Slíkar avtalur eru oftani ymiskt skrívaðar saman alt eftir hvat landið er. Vit kunnu so bara vóna, at okkara myndugleikar hava kravt av oljufelagnum, at tað borar niður á ætlaða dýpið heldur enn at avtalað er at bora so og so leingi.

Vit kunnu so ikki annað enn krossa fingrar, meðan bíðað verður.

Sosialurin

Øll skulu verða tryggjað hjá ALS

PÆTUR NICLASSEN
formaður
S & K felagið

Viðmerking til Jørn Astrup Hansen í Sosialinum í gjár

S & K felagið er av tí áskoðan, at øll skula verða tryggjað í arbeiðsloysis-skipanini hjá ALS, tað skal ikki verða upp til tann einstaka. Føroyar eru eitt ov lítið land til at hava fleiri arbeiðsloysisskipanir. Vit eru samd við Jørn A. Hansen, at tíðin er búgvin, at endurskoða ALS skipanina. Tað skulu allar skipanir gerast loypandi. Um vit taka dømi, sum verður nevnt í greinini um arbeiðsmannin við eini inntøku á 250.000 kr. og læknan við eini inntøku á 1.000.000 kr. og báðir fáa sama útgjald úr ALS skipanini. Nemliga 70% av eini arbeiðsmannaløn. Er hettar tá ein arbeiðsloysis-trygging hjá læknanum. Møguliga skal útgjaldið tengjast at inntøkuni hjá tí einstaka.

Skipanir, sum tann við ALS, barsilsskipanin og Samhaldsfasta, skula verða fyri øll, og tað skal ikki verða møguligt at frávelja tær.

Í dag er tað møguligt hjá onkrum at frávelja at gjalda til barsilsskipanina móti at missa rættin til útgjald úr barsilsskipanini. Hettar halda vit verða skeivt. Tað skal ikki verða møguligt hjá nøkrum bólkum í samfelagnum at frávelja hesa skipan. Øll skula

verða líka fyri lógini. Øll skula gjalda inn í barsilsskipanina og hava rætt til útgjald.

Gjaldið til ALS, Barsils-skipanina og Samhalds-fasta er ikki skattur, men eitt arbeiðsmarknaðargjald fyri at hava ymiskar tryggingar til tey sum virka á arbeiðsmarknaðinum.

Arbeiðsmarknaðurin hefur frammanundan nøkur gjöld, t. d. til eftirlønarskipanir, samlagstryggingar, limagjöld o. a. Hesi gjöld eru heldur ikki skattur, men nøkur gjöld, sum eru avtalað millum partarnar á arbeiðsmarknaðinum.

Í grein har Jørn A. Hansen greiðir frá sínum sjónarmiðum um ALS skipanina, stendur at lesa “Eitt lógarfest monopol, sum Arbeiðsloysisskipanin, er ikki í lagi. Kanska hevði tað – sum á tryggingarmarknaðinum annars – verið sunt við eitt sindur av kapping. Men óiva hevði tað verið nóg mikið, um vit lótu tað upp til tann einstaka lønmóttakaran at gera av, um hann vil tryggja seg móti arbeiðsloysi, sigur Jørn Astrup Hansen, formaður í Búskaparráðnum í viðmerking, sum verður at lesa í Sosialinum seinni í dag.

Fyrrverandi stjórin í Føroya Banka og núverandi formaður í Búskaparráðnum leggur ikki fingrar ímillum. Hann sigur, at ALS er ein leivd frá korporativa planbúskapinum, sum fór til grundar í 1992. Hann vísir á, at partarnir á arbeiðsmarknaðinum velja hvør sínar triggjar limir í

nevndina, meðan landsstýrismaðurin í arbeiðsmarknaðarmálum velur formannin – eins og í Ráfiskagrunninum á sinni.

Hann heldur tað eisini vera hugvekjandi, at fólk eru tvungin í skipanina við løgtingslóg.

- Gjaldið til skipanin er soleiðis at rokna sum ein skattur – ein proportionalur skattur, sum tó bert verður roknaður av A-inntøkuni. Tað er undarligt, at lóggev-ararnir soleiðis hava tillagt pørtunum á arbeiðsmarknaðinum rættin til at útskriva og uppkrevja skatt, heldur Jørn Astrup Hansen.

Hann sigur eisini, at ALS skipanin er púra uttan fyri tað, sum vanliga eyðkennir vanliga tryggingarmarknaðin. Hann vísir á, at løgtingið hefur samtykt, at lønmóttakarar í eitt fimm ára skeið skulu kunna fáa 70% av eini arbeiðsmannaløn í 798 dagar.

- Løgtingið hefur eisini gjørt av, at kostnaðurin av hesi inntøkutrygging skal figgjast við einum ser-skatti, sum verður útskrivaður av pørtunum á arbeiðsmarknaðinum og soleiðis ikki sum ein partur av fíggjarlógini.

Jørn Astrup Hansen vísir eisini á, at lønmóttakarin ikki sjálvur kann gera av, um hann vil tryggja seg ella ikki móti arbeiðsloysi. Og so er tryggingarinngjaldið als ikki treytað av tryggingarútgjaldinum, men eftir inntøkuni.

- Huga sær, at vit hava yant okkum við hetta. Ímynda sær, at tú vendir sær til títt tryggingarfelag fyri at fáa upplýst, hvat tú

skalt gjalda fyri eina kaskotrygging til tín nýggja bil. Tá tú so sigur tryggingini, at tú hefur keypt ein Audi A6, so svarar tryggingin, at tað er uttan áhuga. Hon vil bara hava at vita, hvussu stór inntøkan hjá tær er, so setir hon gjaldið eftir tí!!!

Síðani tekur Jørn Astrup Hansen eitt dømi um ein arbeiðsmann, sum tjenar 250.000 kr um árið og ein ein lækna, sum tjenar 1.000.000 kr. Arbeiðsmaðurin skal rinda 5.000 kr ella 2,9% í trygging, meðan læknin skal gjalda 20.000 ella 11,4% av teimum 170.000, sum báðir í mesta lagi fáa útgoldið.

Formaðurin í Búskaparráðnum vísir á, at ALS hefur nýtt sum grundgeving fyri ikki at lækka inngjaldið, at hetta kann hava negativa ávirkan á búskapin.

- Men rætturin til at útskriva skatt skal einans liggja í Løgtinginum og ikki hjá Arbeiðsloysisskipanini, sigur hann.

Jørn Astrup Hansen ivast ikki í, at ALS er komið fyri at vera. Men hann heldur tíðina langt síðani verða komna til at endurskoða skipanina. Hann heldur eisini, at rættast er, at hetta verður gjørt í løgtinginum í friðartíð.

- Kanska hevði tað verið nóg mikið, um vit lótu tað upp til tann einstaka lønmóttakaran at gera av, um hann vil tryggja seg móti arbeiðsloysi, sigur Jørn Astrup Hansen, formaður í Búskaparráðnum.”

Innsent tilfar	Enn sum áður skal fult navn skal vera undir øllum innsendum greinum – annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent øðrum bløðum ella hefur verið prentað aðrastaðni.	Drúgvur greinar – greinar sum eru longri enn áleið 5.500 tekn, verða raðfestar lægri, og koma bert í blaðið, um pláss er fyri teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskli.
----------------	---	---

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Redaktiónsleiðari: Kári Mikkelsen
karim@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Marknaðarleiðari: Gudny
Langgaard gudny@sosialurin.fo
Birgir Waag Høgnesen birgir@sosialurin.fo
Joan Abrahamsen joan@sosialurin.fo
Henrietta Hammer henrietta@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Snorri Brend snorri@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo
Rólant Waag Dam rolant@sosialurin.fo
Niels Uni Dam nielsuni@sosialurin.fo
Leo Poulsen leo@sosialurin.fo
Dorit Hansen dorit@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Eydna Skaale eydna@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Niels Petersen niels@sosialurin.fo

Kykmyndir:
Alvin Ellebye Andersen alvin@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Nólsoyar Pálsøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo

Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 228814
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo

!!! Haldarar
sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 og boða frá, leygardag tó frá kl. 11.00-13.00

Uppseting/prent:
Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstöðin
Útgevvari:
Sp/rf Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13³⁰

Lýsingar					
Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir	
Mánadagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12	
Týsdagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán.kl. 15	Mán.kl. 12	Mán.kl. 12	
Mikudagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12	
Hósdagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12	
Fríggjadagsblaðið	Frí. kl. 09	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12	

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar

Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.